

Moland menighetsblad

Julehøytiden ligger foran oss. I bladet er det mange fine reportasjer om julefeiring både i gamle dager og nå.

GLEDELIG JUL!

Leder

En spesiell jul

Julen vi straks går inn i blir spesiell på mange måter. Korona-epidemien setter fortsatt strenge begrensninger for hvordan vi skal planlegge og gjennomføre de tradisjonelle julegudstjenestene. Vårt klare ønske er

å invitere alle til tradisjonell jul i kirkene våre, slik vi alltid har gjort. Men i år blir nok julen litt annerledes.

Det vi kan si sikkert er at det blir tradisjonelle julegudstjenester i Austre Moland og Flosta kirke, mens det i Stokken kan bli en alternativ julegudstjeneste, ute på kirkebakken. Dette fordi vi ønsker å ha plass til alle, vi vil nødiggjøre folk som vil i kirken på julaften.

Uansett må vi nok operere med et system for forhåndspåmelding til julegudstjenestene i alle kirkene. Jeg anbefaler

derfor folk om å melde seg på så snart som mulig. Vi vil komme ut med mer informasjon om dette nærmere jul.

Hvis alle overholder smittevernreglene håper jeg vi kan få en mest mulig normal jul. Så håper jeg at vi i 2021 kan komme tilbake til normalen så snart som mulig. For koronaen har satt sitt preg på Moland menighet gjennom 2020. En stor del av våre arrangementer har måtte avlyses, noe som i stor grad har gått ut over barn og unge. Jeg vet at mange er lei seg for dette og savner det kirkelige fellesskapet.

Så det er mitt sterkeste ønske at vi snart kan ønske alle tilbake i fellesskapet i Moland menighet.

Inntil da ønsker jeg dere alle en riktig god jul og et godt nytt år!

Åge André Brømnes

Leder i Moland menighetsråd

Prestens hjørne v/Elin Ann Øvensen

Jul – en tid for ettertanke

Nok en gang skal vi feire jul, og Jesu fødsel. Men hvordan blir jula i år?

også i Norge. For noen betyr ikke det kristne innholdet noe, andre ønsker at Jesus skal være med «på lasset» og atter andre har Jesus i sentrum av feiringen.

Hvor sosial høytiden er, varierer. Noen kjenner på ensomhet, mens andre nesten synes det kan bli for sosialt! Og kanskje har noe forandret seg i løpet av året som har vært, noe som gjør at jula 2020 blir annerledes.

Og hvordan vil jula bli i år, et år som har vært spesielt på grunn av Covid-19-viruset? For noen blir høytiden kanskje ikke så annerledes enn tidligere og vil samles sammen med nær familie, slik de pleier. Mens andre må feire på alternative måter og føler kanskje at viruset innskrenker høytiden.

Og for dem som har pleid å dra utenlands vil denne jula bli spesiell, siden det ikke er så enkelt å reise ut av landet i år. Og de vil kanskje kjenne på

lengselen etter «den store verden», eller savner familien sin i andre land.

Uansett hvordan du skal feire jula er det kristne julebudskapet det samme: at Jesus ble født i Betlehem og kom for å gi håp til alle mennesker. Budskapet er at vi ikke er glemte av Gud, men elsket høyt.

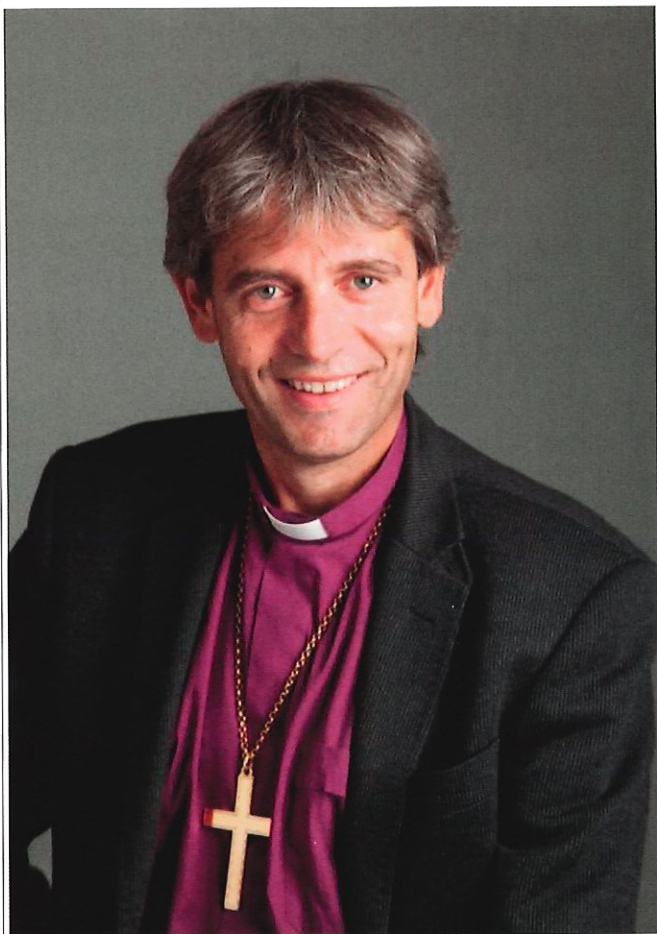
Tenk at den lille gutten skulle få så stor betydning for mennesker over hele kloden!

Jeg håper at du vil få tid til litt ettertanke i løpet av juledagene og at det lille barnet i krybben kan smile litt til deg akkurat der du er!

Jula er en av de største kristne høytidene, den høytiden da vi feirer Jesu fødsel. Vi har mange juletradisjoner som vi følger i større eller mindre grad, og jula feires på veldig ulikt vis

En historisk hendelse!

Datoen 12. mars 2020 endret Norge. Da tok politikerne grep mot den truende pandemien. Bortsett fra for noen fagpersoner som hadde varslet om en mulig epidemi, kom korona-viruset svært overraskende på oss og verdens nasjoner. Et lite, men svært hissig og dødelig virus, har endret hverdagen for oss og hele verdens befolkning.

Det har vært en underlig tid å være menneske og også en annerledes tid for kirken. Nærhet og å kjenne gleden over å være mange samlet, er ikke lenger et mål, men snarere noe vi må unngå. Stikk i strid med alt vi har lært handler det nå om å holde avstand og ikke være for mange samlet på en gang. Det er den beste måten vi nå kan ta vare på hverandre inntil vi får en vaksine.

Foran oss ligger julen. Lukas innleder juleevangeliet slik: «Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskrives i manntall.» Den første jul var en historisk hendelse like reell som korona-pandemien.

Jesu fødsel har store og varige konsekvenser for hele verden. Ja, så store at vi i vår del av verden regner vår tidsregning fra Jesu fødsel. Verden ble ikke lenger den

samme etter at englene sa til hyrdene: «I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Messias, Herren. Og dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.»

Historiske hendelser endrer vår hverdag!

Den første jul kom svært overraskende på datidens ledere og folk. Det var noen profeter i Det gamle testamente som hadde forutsett at Messias skulle komme. Men at det skulle skje på denne måten, at Gud selv skulle fødes inn i vår verden, var det ingen som hadde forutsatt eller trodd. Likevel skjedde underet!

Julen er svaret på spørsmålet: «Betyr vi noe for Gud?» Sterkere kan ikke Gud vise det enn ved å bli som en av oss og til slutt gir sitt liv for vår skyld. Gud vender ikke ansiktet sitt bort fra oss, men kommer til oss. Han kom for å skape tro på Jesus og for å invitere oss til å følge Han.

Historiske hendelser endrer vår hverdag. Pandemier forbindes med sykdom og død. Jesus kom for å gi oss liv. Det gir håp, også i tunge tider.

Salmedikteren Svein Ellingsen døde i vår, 90 år gammel. Han hadde en egen evne til å sette ord på vår tro og vår virkelighet.

I julesalmen «Mørket omkring oss er mørket før daggry», skriver han i det siste verset:

*Håpet får gripe det kommende daggry!
Englenes lovsang skal sprengte vårt mørke.
Se, her blant mennesker finnes Guds bolig!
Ingen er lenger alene på jorden.*

Jeg ønsker alle en god adventstid og en velsignet jul!

Stein Reinertsen
Biskop i Agder og Telemark

Ordførerens jul

Tekst og foto: Steinar Ostermann

Julaften går et alltid i kirken, sier Robert Cornels Nordli

Robert Cornels Nordli fra Saltrød er klar til å feire sin sjette jul som ordfører i Arendal. Kanskje den mest spesielle jula vi har hatt både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Med en pandemikrise som vi ikke vet hvordan vil utvikle seg videre.

Vi møter ordføreren på kontoret i Rådhuset, hvor han har tilbragt mye tid siden korona-utbruddet i mars i år, og med stadige møter i kriseledelsen, for løpende å håndtere pandemien lokalt. Det har vært lange dager med oppturer og nedturer, en mildt sagt krevende tid, sier Robert Cornels Nordli:

-Vi vet jo ikke hvordan korona-epidemien har påvirket innbyggerne våre frem til i dag. Vi vet at det er noen skoleelever som ikke har det greit med å måtte bruke digitale verktøy og ikke kunne treffe hverandre i hverdagen. Vi vet heller ikke hvordan de eldste innbyggerne er påvirket av isolasjonen vi har påført dem. Dette uroer meg fortsatt mye.

Koronaen påvirker innbyggerne i Arendal. Da blir det vel en spesiell jul for mange?

-Ja, jeg tror dette kommer til å bli en av de mest spesielle jule-ene som vi i vår generasjon kommer til å huske. Så håper jeg at vi neste jul har en vaksine på plass. Men mye er fortsatt usikkert.

Og hvilke tradisjoner har du som ordfører nå som jula nærmer seg?

-Det er ikke alt for mange faste oppdrag, men de skal jeg holde ved lag. Det ene er tenning av julegrana på torget. Så har jeg en del besøk. En del juletallerke-

ner blir det nok i år også med ditto god mat og gode samtaler. Jeg har og møter med de ulike menighetene i byen, med Predikantringen og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn.

-Årets viktigste måltid har jeg lille julaften: Middag på T5. Denne middagen er med på å gi noe av pulsen på hva som er situasjonen i Arendal. Middagen har i over 20 år vært sponset av firmaet Josephsen Bilberging og mange frivillige stiller opp. Dette er noe som varmer mitt ordfører-hjerte.

Og i en slik setting møter du mennesker som strever med livene sine og kanskje ikke gleder seg så mye til jul. Hva tenker du om det?

-Jeg har møtt mange på T5 flere ganger i mange ulike settinger. Da tenker jeg at de fleste av oss er veldig heldige, fordi de vi her snakker om har tatt et galt valg en gang. Et valg som har ført dem ut i en større sving enn de har greid å håndtere. Da er det vår oppgave å tilrettelegge slik at de greier seg så godt de kan, slik at de forhåpentligvis kan rette opp sin kurs.

De sterke møtene du har med mange mennesker like opp under jul, klarer

du å legge dette fra deg eller preger det og deg og din private julefeiring?

-Nei, dette gjør noe med meg. Som menneske og medmenneske – og vi har godt av å ha slike inntrykk med oss inn i jula. Så for min del blir det en overgang rett fra middag på T5 til grøftfest hjemme med storfamilien på Saltrød. Da har vi og med oss fosterbarna som tidligere har bodd hos oss.

-Våre tradisjoner på selve julaften er

God dialog med brukerne på T5 – ordføreren i samtale med Solfrid og Johnny

at vi står opp og går i pysj og ser på barneprogram på TV. Senere på dagen har vi en større lunsj med familiemedlemmer som ikke alltid har mulighet til å være sammen. Så er det besøk på kirkegården og julegudstjenesten må vi ha med oss.

Siden du er en del av Moland menighet, har du en jule-og nyttårshilsen til menigheten?

-Først vil jeg si at menigheten gjør en veldig god jobb for sitt nærmiljø. Jeg er veldig takknemlig for at man er så til stede for enkeltinnbyggere i de ulike fasene av livet.

For 2021 blir det viktig at vi bruker tid på hverandre, ser hverandre og møtes ansikt til ansikt når forholdene legges til rette for det. Så ser jeg frem til dagen da vi ikke trenger å tenke så mye på smitte og smittebegrensning», avslutter ordføreren.

Julen på Saltrød Bo og Omsorgssenter: *Vil holde på juletradisjonene*

Tekst og foto: Steinar Ostermann

På Saltrød Bo og Omsorgssenter håper de å kunne feire jul på tradisjonelt vis, selv om vi er inne i en pandemi. Det planlegges flere tilstelninger både før jul og på selveste julaften. Men antall besøkende må begrenses på grunn av smittefaren.

På Omsorgssenteret er det tre avdelinger, hvorav en er skjermet. Til sammen er det 34 pasienter. Vi sitter i en av fellesstuene hvor det allerede er pyntet litt til jul med juleblomster, engler og adventsstaker. Rundt bordet sitter flere av beboerne og to av de ansatte som har jobbet her i mange år; **Helga Ødegård Torp** og **Anne-Britt Fosse**. De forteller om juletradisjonene:

-Vi begynner å planlegge jul i god tid med adventskalender der alle får et par pakker før jul. Så leser vi gjerne et juledikt hver dag. For noen år siden fikk vi noen fine juletegninger og dikt fra elever i femte klasse ved Nesheim skole og de bruker vi om og om igjen.

Juletegninger fra elever ved Nesheim skole brukes om og om igjen

Når det nærmer seg jul kommer to frivillige og baker lefser eller potetlomper. Lefsene smører de med sylteflesk og laks og har rømme til. Det er tidligere ansatte, som nå er pensjonister, som står for dette og da får beboerne smake de gode lefsene. I fjor hadde vi og juleverksted hvor vi lagde hjerter vi fylte med vatt som vi hang opp med perler på. Så bakte vi pepperkakehjerter

De jobber for å skape trivsel for alle: Elisabeth Bentzen, Anne-Britt Fosse og Helga Ødegård Torp

vi hang opp i vinduene. I år er det usikkert om vi får til dette som fellesaktiviteter på grunn av koronaen, for nå må vi holde avdelingene mer adskilt.

Til vanlig har vi og besøk av barnehagen som har julespill inne på stua samtidig som det er Lucia-opptog. Det får vi nok ikke til inne på senteret i år, men vi håper å få noe til på utsiden. Det er mulig at vi pleiere må gå Lucia-opptog med lys i inne i gangene i år. Tenning av julegrana ute og mindre juletrær inne vil vi uansett gjennomføre som vanlig.

Julaften er det gudstjeneste på formiddagen, noe vi håper å kunne få til også i år. Dette er en fin tradisjon hvor vi pleier å samle alle på fellesstua. I år må det nok tas ekstra forholdsregler hvis alle skal være samlet, med god avstand mellom beboerne.

Klokka tolv er det felles julemiddag. Da dekker vi bordet med hvite duker og julepynt, det blir skikkelig fint. Det hender at en del pårørende er med på julemiddagen. Da serverer vi ribbe, julepølse og medisterkaker og riskrem til dessert.

Så er det mange som får besøk etter middag eller de blir henta hjem til sine for å feire jul. På kvelden prøver vi å samle de som er igjen her på senteret. Da synger vi julesanger og åpner pakker. Så vil nok en del gå tidlig til sengs etter en begivenhetsrik dag.

De trives godt på omsorgssenteret på Saltrød, ekteparet Ingeliv og Hans Christian Bøckman Arnesen

Håper på litt hjemmejul

Ekteparet Ingeliv og Hans Christian Bøckman Arnesen fra Breivik på Eydehavn har begge flyttet inn på omsorgssenteret i år og skal være her i jula for første gang. Hvordan tror de det vil bli å feire jul i år?

«Jo, jeg vil si at her er det alle tiders betjening, så vi er ikke redde for å feire jul på omsorgssenteret. Vi er glade for at vi ikke er langt hjemmefra, så vi håper og å kunne feire en del av jula hjemme sammen med familien. Det blir nok litt spesielt i år at vi ikke kan ha familien på besøk hos oss som vanlig på grunn av koronaen. Så dette er et klart drawback for oss, men «the show must go on», som jeg pleier å si. Det har gått greit hittil gjennom pandemien. Vi har fått veldig godt stell og god oppbakking av hele betjeningen. Dette er et godt sted å være», sier Ingeliv og Hans Christian som ser frem til å møte familien i jula.

Livsglede – hele livet

-De som bor her skal ha livsglede hele livet. Det er viktig for man stopper ikke å leve selv om man kommer på sykehjem». Det sier livsgledeansvarlig Elisabeth Bentzen. Hennes rolle er å få inn frivillighet og aktiviteter på omsorgssenteret slik at det stadig skjer ting.

Dette er ikke minst viktig nå oppunder jul, sier hun:

-Nå blir det nok litt annerledes i år pga koronaen, for vanligvis har vi mange frivillige her før jul. Da kommer vel neppe Moland Lions med kake til oss og lefsebakingen må vi nok også droppe. Men kjøkkenet vårt vil bake lussekatter. Og barnehagen må nok ha Lucia-opptoget sitt utendørs. I stedet for å samles alle på ett sted, må vi nok i år dele oss opp mer på avdelingene.

Jeg håper og tror at for beboerne så kommer julestemningen etter hvert som vi pynter mer til jul, og da spesielt fra første søndag i advent. Da merker vi at beboerne blir mer opptatt av jul og de gleder seg over de tingene vi stiller i stand. Vi vil forsøke å lage en så tradisjonell jul som mulig for alle på Saltrød Bo og Omsorgssenter. Vårt mål er at alle som bor her skal ha det godt og trygt, ikke minst gjennom julen, avslutter livsgledeansvarlig Elisabeth Bentzen.

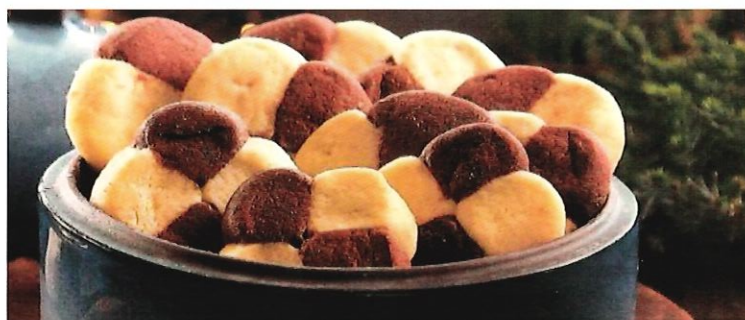
Godt i gang med julebaksten

På kjøkkenet jobber Gerd Karin Sørbo, Monica Evensen og Joakim Reiersølmoen. Der lager de all mat med unntak av middagen som kommer fra Røed stor-

På kjøkkenet er julebaksten i gang, fra venstre: Gerd Karin Sørbo, Joakim Reiersølmoen og Monica Evensen

kjøkken. Og nå har de tre begynt å forberede jula. Da vi var på besøk hadde de nettopp bakt sjakkkruter – en av de tradisjonelle julekakene. Lyst å forsøke deg på disse? Se oppskrift på bildet under.

Oppskrift

Sjakkkruter (ca 40 stk)

250 g smør, romtemperatur
110 g melis
Ca. 300 g hvitemel
2 ss kakao

Ha romtemperert smør i bakebollen, tilsett melis og hvitemel. Hold igjen litt av melet så deigen ikke blir for hard. Del deigen i to, og bland kakao i den ene delen. Trill ut to hvite og to

brune fingertykke pølser. Legg en hvit og en brun pølse på hverandre. Trykk lett sammen og skjær i tynne skiver. Trykk dem gjerne litt sammen og legg dem på en bakepapirkledd stekeplate.

Prøv deg på sjakkkruter, de smaker visstnok som tyske skiver

Jul i gamle dager

Tekst og foto: Steinar Ostermann

Hvordan ble julen feiret i Moland for et par generasjoner siden? Var det stort sett samme, tradisjonelle julefeiring både i tettstedet Eydehavn og på bygdene? Vi har truffet personer fra Eydehavn og Austre Moland som forteller om deres jul, for 70-80 år siden.

Jul på Eydehavn

Oddvar André Enggrav (88) tråkket sine barnesko på Eydehavn hvor han i mange år bodde i det som i dag er Bedehuset. Hva var da mer naturlig enn å invitere Oddvar inn på Eydehavn Museet, til arbeiderboligen som er fra tidsepoken 1920-1930 tallet – for å snakke om juletradisjoner. Til dette møtet har vi og invitert to lokalpatrioter og styremedlemmer i Eydehavn Museet; Venche Vigerstøl og Helga Lid Ball.

Så hvordan var en tradisjonell jul på Eydehavn for 70-80 år siden Oddvar?

-Jeg husker da vi stod opp julaften morgen og kom ut i stuen, så var juletreet ferdig pynta. Åh, så fint det var: Stjerne i toppen, glitter, fugler, kuler, kurver, norske flagg og lys. Lysholderne hadde en klype og ble festet på en tykk gren. I lysholderen plasserte vi et stearinlys. Lysene var plassert omhyggelig, slik at de ikke drypte eller antente kvister eller pynt som stod over.

Det som står sterkest i minne er en julaften vi var samlet hos mormor. Maten var ferdig og vi ble bydd til bords. Min mor hadde pynta julebordet hvor et fint speil var lagt på bordplaten. Dette skulle danne en isflate. Rundt omkring var det lagt bomull som skulle forestille snø. I det ene hjørnet var det en snømann av glass, i det andre hjørnet to små julenisser med hvert sitt lys. Midt på isflaten var det to reinsdyr, trekende på hver sin pulk, hvor nissen satt med sine pakker. Det var helt eventyrlig å se på!

Da vi hadde satt oss til bords, tok mormor frem en tykk, gammel Bibel fra 1880 årene med gotisk skrift,

Som ung gutt på Eydehavn skole lagde han ett år en lysestake til jul. Den ble brukt mange ganger, forteller Oddvar.

og hun leste: «Og det skiede i de Dage at der udgick et Bud fra keiser Augustus»....

Det var jul og høytidelig og vi begynte å spise den deilige maten. Så plutselig stod det en ildsøyle opp fra bordet! Den varte bare en to-tre sekunder, men bomullen brant og min onkel tok et plagg fra divanen og kastet over flammene og kvelte dem. Vi var alle svært preget av situasjonen. En av onklene mine spurte: Hva var det som brant så ille? Da så vi på dekorasjonen; det var reinsdyrene som tok fyr! Og det har jeg fått vite i ettertid: reinsdyrene var laget av celluloid, et svært brannfarlig stoff. Nå gikk det bra, men den julehistorien glemmer jeg aldri».

Og til jul fikk vi julegaver. Noen ganger kom nissen, men ikke alltid. Vi hadde skrevet ønskelister før jul og da hendte det at vi stadig endret rekkefølgen på tingene vi ønsket oss. Om det hjalp noe, husker jeg ikke. En julaften fikk min bror en fin, blå teddybjørn mens jeg fikk støvler! Det var ikke så populært.

En annen jul fikk vi hvert vårt sett med regntøy. Og den julaften så regnet det, så vi tok på oss regntøyet og gikk ut på tunet. Det var stas!

Vi gikk ikke i kirken hverken julaften eller første juledag. For vi hadde bare en prest og han var i Austre Moland kirke første juledag. Først når vi fikk to prester ble det julegudstjeneste i Stokken Kirke.

Når julehelgen var over, gikk vi i familieselskaper og juletreffester. Søndagsskolens juletreffest på Bedehuset var den første. Her kunne rundt 100 barn være samlet i de små lokalene. Den gang hadde Bedehuset benker, så vi kunne sitte tett sammen. Og så gikk vi rundt juletreet. Til å begynne med var det litt flaut å holde ei jente i hånden, men det gikk seg til. Vi fikk kaker som var innpakket i servietter. Disse ble lagt i en stor sinkbalje som ble båret rundt. Alle fikk sin porsjon med kaker og et glass gul saft. Du, så godt det smakte», avslutter Oddvar.

Jul i Austre Moland

Judith Synnøve Olimstad (92) forteller

Vi møter Judith Synnøve Olimstad i hennes julepyntede stue på Ottersland i Austre Moland. Til Ottersland flyttet hun da hun giftet seg i 1952, mens barne- og ungdomstiden bodde hun på Sagene, noen få kilometer unna. Som ungjente der husker hun at det alltid var travelt før jul:

-Vi hadde mye sjau med å stelle til jul. Vi måtte jo ha det reint i heile huset. I en familie med åtte søsken måtte alle ta et tak: Vi hadde et kjøkken med en vedkomfyr hvor vi lagde mat. Brød bakte vi i en egen bakerovn. Vi hadde ei ku og ei kvi-ge og var nesten selvforsynt med melk. Så hadde vi høns og en gris som vi slakta en måned før jul. Av den fikk vi masse julemat.

Julefeiringen for familien på Sagene startet på ettermiddagen julaften. Før det var det vanlig arbeidsdag og dyrene skulle stelles. Det var heller ikke vanlig å gå i kirken før første juledag. Utpå ettermiddagen startet foreldrene å pynte treet. Når det var ferdig får barna se det: -Nei, vi fikk ikke se treet før det var ferdig. Vi stod der og trippet og ventet på å gå rundt juletreet og venta på å få gaver. Så sang vi alle de kjente og kjære

julesangene: O jul med din glede, glade jul, du grønne glitrende tre god dag, kimer i klokker og alle de andre. Tekstene husker jeg ennå.

Etter å ha gått rundt juletreet var det kaffe og kaker. Ribba ble fortært noe tidligere på dagen. Så kom høy-

vanlig å henge opp sokker ellers på den tida.

Judith forteller at julen nok ble feiret på samme tradisjonelle måte på Sagene både før og under andre verdenskrig. Første juledag gikk de i Austre Moland kirke. Da var det

Mor og datter i hyggelig julepassiar

depunktet for barna: Julegavene.

Det var veldig stas å få noe. Før jul satt mamma og lagde dukker til oss. Hun hadde dem i et skap, men vi gikk aldri der for å kikke etter. Pappa som var snekker, lagde også mange fine julegaver. Jeg husker han lagde et tog til den eldste broren min, det var veldig flott og gikk på skinner. Til meg og søstera mi lagde han et dokkemøblement som vi skulle ha sammen. Det var bord med fire stoler og en skjenk og en liten buffet ved siden av. Når jeg ble litt eldre, 14-15 år vil jeg tro, fikk jeg en bolle fra pappa som jeg kunne ha strikketøyet i og noen år senere fikk jeg et syskrin og en liten kiste.

Når vi gikk for å legge oss på julekvelden tok vi sokkene våre og hang dem opp på trappa ned fra soveværelsene til stua. Da ble det putta noe i dem til dagen etter: En appelsin og en fiken eller noe sånt. Dette var en tradisjon pappa hadde med fra Danmark der han var født og oppvokst. Jeg tror ikke det var så

Juleevangeliet og alle de kjente julesangene. Der møtte de naboer og alle i familiene som var hjemme til jul, en riktig festdag.

Tredje juledag var det juletreffest på bedehuset. Da fikk vi appelsin kan jeg huske og det ble kokt kakao. Så hadde vi og søndagsskolens juletreffest, der fikk de meg til å synge, noe jeg synes ble veldig flaut».

Juletradisjonene fra Sagene ble holdt i live da familien flyttet til Ottersland tidlig på femtitallet, forteller datteren Bente Olimstad:

-Det var mye jobbing før jul, det var storrengjøring og baking av masse forskjellige småkaker. Så var vi barna alltid med pappa og henta juletreet i skauen. Men vi pynta det aldri før julaften på samme måte som da mamma var ung. Så hadde vi ofte middag kl. 12. Da hadde vi lutefisk som julemiddag, ikke med baconfett som i dag – men med gulrøtter, poteter og sennep. Til dessert hadde vi ofte gele med vaniljesaus.

Denne fine kisten lagde bestefar til mamma, sier Bente Olimstad. Skapet i bakgrunnen er også laget av hennes bestefar

Kaffe og kaker var det rundt kl. 15. Så måtte vi i fjøset, for fjøset skulle gjøres ekstra fint på julaften. Kyrne skulle ha litt ekstra mat, de skulle børstes og det skulle feies ordentlig. Da var nok klokka bortimot halv sju og vi hadde grøt med rød saft. Den kunne vi ikke få spist fort nok for etterpå skulle vi gå rundt juletreet og synge mange sanger. Så var det endelig tid for pakker. Da hadde vi ungene kjøpt gaver til hverandre. Vi hadde tjent noen penger i potetopptakinga som vi sparte til å kjøpe julegaver. Etter gavene var det tid for snacks med marsipan vi hadde laga, hjemmebrygga øl og litt småkaker, avslutter Bente.

Helt til slutt, hva tenker du om julen i år, gleder du deg, Judith Synnøve?
-Nei, det kan jeg ikke si at jeg gjør,

ikke i disse korona-tider. Det blir nok en spesiell jul hvor jeg må passe på ikke å komme for nære andre mennesker. Slik har jeg det hele tiden nå, jeg synes dette minner om krigen for da visste vi heller ikke hva som kom. Men for all del, jeg ønsker alle en riktig god jul!

Denne bollen til å ha garmøstet i fikk Synnøve til jul da hun var 14-15 år gammel

Jul på Eydehavn

Venche Vigerstøl, født og oppvokst på Breivik ved Eydehavn, forteller

- Det jeg husker best fra jula på Eydehavn er tiden før jul med terping på julesanger. I dag kan vel de unge ett vers på hver julesang, men vi kunne mange. For desember var en travel tid. Når jeg kom hjem til Breivik fra skolen og åpna døren, så lukta det jul, for mamma holdt på å bake. For småkaker var veldig viktig før. I hjemmet til mine beste-foreldre stod det alltid et kakefat med mer enn sju sorter på.

Så husker jeg godt Thulin, butikken nede i Formannsgata. Han hadde alt mulig rart i butikken sin og der gikk vi unger for å kjøpe julegaver. Alt fra leiker til nipsgjenstander. Ting hang ned fra taket og butikken var full av ting overalt. Der kjøpte jeg ei høne til bestemor og en hane til bes-

Samlet i finstua i arbeiderboligen på Eydehavnsområdet: OEnggrav, Venche Vigerstøl og Helga Lid

tefar, de tingene har jeg ennå, minnes Venche.

Helga Lid Ball, innflytter til Eydehavn, forteller

-Pappa var doktor på Smelteverket og jeg har med meg en tradisjon som handler om å inkludere. Jeg husker jula hjemme i Lødingen i

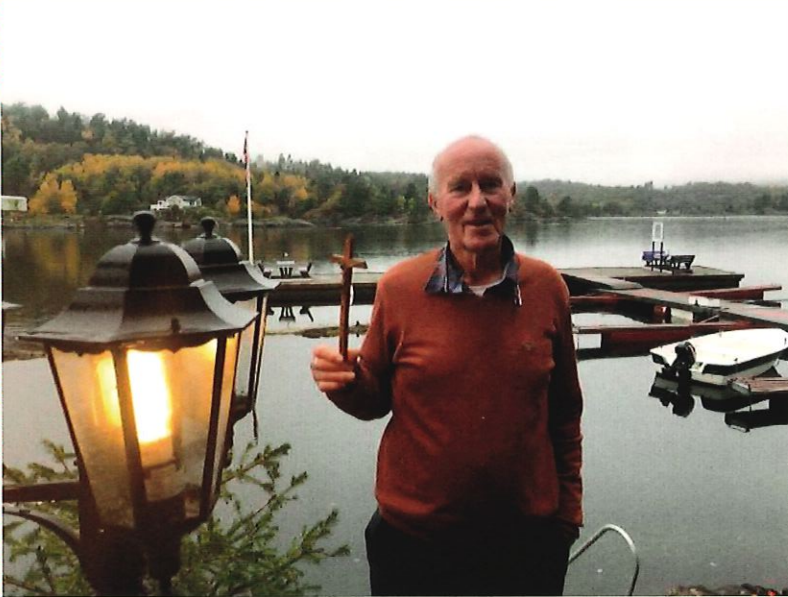
Nordland. Der hadde vi naboer som ikke hadde noen familie; to ugifte søstre og en telefondame. Så i jula var vi sammen, vi holdt hverandre i hånden og dannet en ring rundt furutreet, for vi hadde ikke grantre. Denne tradisjonen har jeg tatt med meg til Eydehavn: Det å inkludere mennesker passer godt i dagens samfunn som på sitt beste er et inkluderende samfunn, ikke minst nå i jula», sier Helga.

«Når det gjelder juletradisjoner her på Eydehavn så vi jeg trekke frem tradisjonen med å tenne julegrana på torget og gå i tog rundt Stranda, en tradisjon som Filadelfia har holdt i live. Det skal de ha all honnør for, slike inkluderende tradisjoner utgjør selve limet i et lokalsamfunn», avslutter Helga.

Mitt juledikt 2020

Tekst og foto: Steinar Ostermann

Skriv et nytt juledikt som fanger opp tiden vi lever i. Dette var utfordringen vi ga Eldrup Hansen på Staubø Kultursenter. Og han kvitterte med «Mitt Juledikt 2020».

Eldrup Hansen har i en årrekke markert seg som en lokal kulturpersonlighet øst i Arendal. Nylig kom han ut med «Inderlig», en bok på nærmere 300 sider med tanker og dikt skrevet ned gjennom et langt voksenliv. På Staubø Kultursenter som han etablerte i 1995, driver han galleri, håndverksutsalg og kafe. Et yndet sted helt nede i vannkanten hvor han legger opp til arrangementer av mange slag.

Eldrup har nylig deltatt på Nationaltheatrets arrangement «Lunch og lyrikk» hvor han leste fra egne dikt, til stor applaus. Så utfordringen om å skrive et nytt juledikt tok han på strak arm.

Dette sier han om det nye diktet sitt: Mitt juledikt 2020:
-Med Mitt juledikt 2020, ønsker jeg å formidle det Jesus ønsker med jula: At vi er venner, at vi bruker kjærligheten og at vi holder fast ved sannheten. Sannheten kommer ned i fra himmelen med Jesu ord, men den forsvinner nå veldig fort synes jeg, som snø julestjerner. Så kan vi ta vare på de små vanndråpene i hånda resten av året, så har vi gjort det godt!

Dette er et viktig budskap, ikke minst i år ettersom vi har korona. Pandemien setter ekstra store krav til oss både når det gjelder vennskap, kjærlighet og sannhet. Det spørsmålet jeg stiller er: Hva ville Jesus ha gjort med dette samfunnet vårt? Det er viktig å tenke igjennom.

Så les diktet og reflekter over det.

Mitt juledikt 2020

av Eldrup Hansen

Det er Julaften.
Alt er helt stille.
Små snø-julestjerner faller mykt
ned fra Himmelen.
Ei stjerne minner om VENNSKAP.
Neste stjerne, større enn den første,
minner oss om KJÆRLIGHET.
Den neste er enda større.
Den er den viktigste av alle.
Den minner oss om SANNHET.
Alle stjernene, en etter en,
legger seg varsomt ned i min åpne
hånd.
En liten stund – fantastiske stjerner -
ligger de i min varme hånd.
Ubemerket og helt plutselig er de
nesten helt borte.
Stjernene forlot hånden,
like raskt som våre gode tanker og
ønsker.
De tre små- bitte små- vanntegn i
hånden,
skal minne oss om JESUS,
om Julens BUDSKAP
mens vi alle synger
Glade Jul
og tar med budskapet om Jesus,
fra de tre stjernene i hånden,
resten av livet.

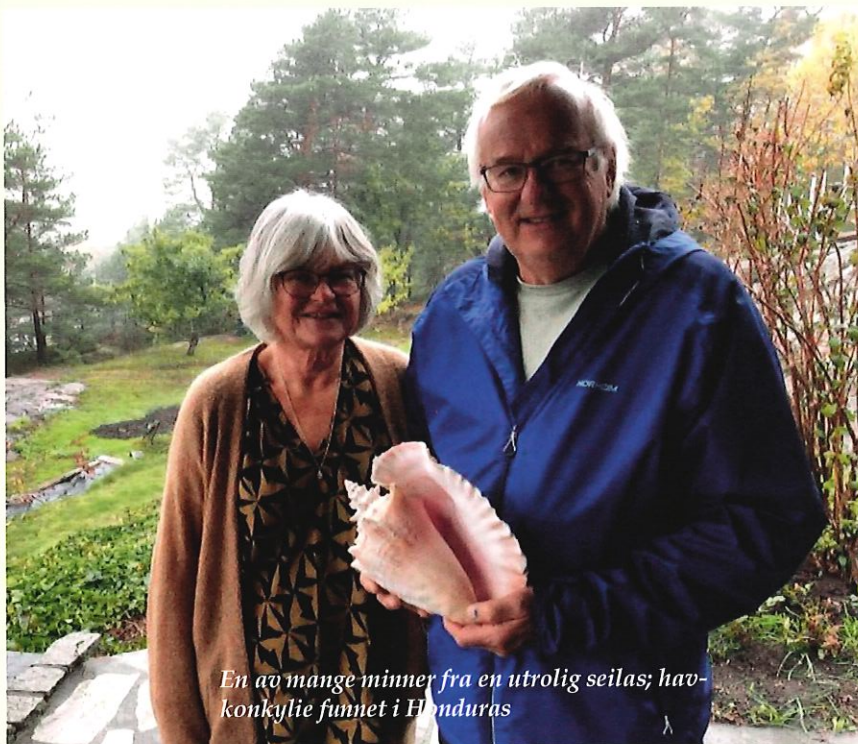
Jul i fremmede havner

Tekst: Steinar Ostermann Foto: Harald Solfeld

I syv og et halvt år var Harald Solfeld fra Flosta på langtur med seilbåt og besøkte store deler av Amerika og Stillehavet. Rikskjendis ble han da han havarerte utenfor New Zealand i november 2018, hvor han med nød og neppe reddet livet i en dramatisk redningsaksjon.

Tilbake i Flosta sitter Harald Solberg og kona Live Kjeldstadli og gjenopplever minnene fra en innholdsrik tur. Live var med på rundt 60 prosent av turen, på de lange havstrekningene var Harald alene i båten.

Hensikten med turen var å møte mennesker og fremmede kulturer, ikke seilturen i seg selv. Etter turen sitter de igjen med mange gode inntrykk og vennskap som er knyttet med mennesker i mange land. Vi kunne ha fylt hele menighetsbladet med historier fra turen, men vi har bedt dem dele med oss minner fra tre julefeiringer i utlandet: Cuba, Panama og Hawaii.

En av mange minner fra en utrolig seilas; havkonkylie funnet i Honduras

Jul i Havana på Cuba 2011

Harald: Julen på Cuba ble svært forskjellig fra det vi er vant med som en tradisjonell jul. Hovedstaden Havana var på ingen måte pyntet til jul, det var ingen julelys eller juledekorasjoner. Så vi måtte

lage vår egen jul i seilbåten. Live og meg var sammen i båten og dattera vår kom på besøk. Så det ble en koselig jul for alle tre.

Live: Det ble en annerledes jul med

palmer og god sommertemperatur og lite som minnte om norsk jul. Det var og vanskelig å få tak i ting i butikkene og til overmål ble julekasket vår datter, Beate hadde med fra Norge stjålet fra oss. Det hadde vi for så vidt godt av, for vi spiser alt for mye til jul! Det offisielle Cuba feiret ikke jul og nyttår, men Revolusjonen på nyttårsaften, den 57. i rekken. Da var det fest med opptog i gatene og salutt fra kanonene på festningen.

Vårt inntrykk var at det allikevel var litt julefeiring bak gardinene i de private hjem.

Bybildet og trafikken i Havana sentrum bar ingen preg av at det var jul.

Jul på restaurant med amerikanske og tyske venner

Jul i Panama City, 2014

Harald: Dette ble en jul med et internasjonalt perspektiv. For Panama er et sted hvor folk fra ulike land og kulturer møtes i en internasjonal marina fordi veldig mange, som oss, skal igjennom Panama-kanalen. Vi lå flere uker og ventet på å seile gjennom kanalen og da traff vi veldig mange andre seilere. Live: Det var lett å komme i kontakt med andre seilere. Vi var på en måte alle i samme båt og vi følte at mange seilere var interessert i å treffe andre mennesker.

Harald: Blant dem vi møtte i Panama var norsk-ættede folk som bor i USA, de het endog Olsen til etternavn. Familien var kommet fra Sør-Odal til USA for å prøve lykken. De skulle etter planen ha besøkt oss og Sør-Odal i sommer, men det ble det ikke noe av pga korona-epidemien.

Live: Julaften feiret vi på restaurant sammen med den amerikanske familien og en familie fra Tyskland og byen var pyntet til på tradisjonell amerikansk måte. Et hyggelig minne.

Jul i Honolulu, Hawaii, 2015.

Harald: Denne julen feiret jeg alene i en av marinaene i Honolulu, Live

var reist hjem til resten av familien. I båthavna der jeg lå med seilbåten var det en konkurranse om beste jule-dekorerte båt. Det ble mange båter med mye lys, nesten i meste laget for meg. På Hawaii, som er en del av USA, fikk jeg tak i alle typer juleprodukter, men ettersom jeg var alene så begrenset juleferieringen seg til en julemiddag. Rett før jul ble jeg invitert med på en ute-gudstjeneste på et område hvor det var satt opp noen enkle benker og bannere. Folk var kledd opp og det var en fin ramme om gudstjenesten, men jeg synes det gikk litt voldsomt for seg, nærmest som et vekkelles-møte. Det er jo noe ikke vi er vant til.

Det som var skremmende å se på Hawaii var alle uteliggerne, flere enn noe annet sted vi besøkte. Så når kvelden kom var parken rundt oss full av mennesker som bodde i en pappeske.

Så hva sitter dere igjen med etter denne eventyrlige seilasen?

Harald: Det må være at vi traff veldig mange hyggelig mennesker, både fattige og rike. Vi så styrtrike folk som ikke blandet seg med noen og levde i sin egen verden. Vi som kommer fra Norge er vant til å behandle alle likt ut i fra hvem de er og ikke hva de er. Derfor var vi opptatt av å hilse på alle mennesker vi møtte, som for eksempel de som satt i porten utenfor marinaen og de som jobbet der. Det hjalp oss veldig mange ganger, vi følte at vi kom inn på folk og de passet på oss. Så vår erfaring er at de som hadde lite delte allikevel av seg selv, noe vi var heldige å oppleve. Naturopplevelser og de lange overfartene tenker jeg også mye på. Fra Grønland til Cape Horn, inlandsturen i USA og Canada, Sør Amerika, landene i Mellom-Amerika og til de eksotiske øyene i Stillehavet.

Live: Jeg vil si at turen har gjort at vi har fått ennå større respekt for andre mennesker og andre kulturer. Det er en stor berikelse å kunne sitte sammen med folk med ulik bakgrunn. Da ser vi at vi er ikke så forskjellige som mange tror.

Mange opplyste og juledekorterte båter i marinaen på Hawaii julaften

Tre i menigheten

Vi har bedt tre i menigheten fortelle hvordan de feier jul og hva julen betyr for dem

Jula hos oss feires sammen med min søster og svoger, i tillegg til barn, svigerbarn og barnebarn. Også julemenyen er

tradisjonell, med ribbe og kalkun til middag og riskrem til dessert. Selve julebudskapet med feiringen av Jesu fødsel betyr mye for meg. Disse mørke dagene i året er ei hyggelig tid der vi også samles med gode venner. Samtidig kan denne tiden oppleves todelt og krevende med tanke på ensomme mennesker som faller utenfor fellesskapet.

Hilde Støylen, Stokken

Vi feirer jul med familien, som oftest hjemme, og har kalkun til julemiddag. Ekstra mor-

somt blir det når det er vår tur til å få besøk av barnebarna. Det å få gjenoppleve den barnlige gleden over julefeiringen, er stort. Jula betyr for meg en påminnelse om det kristne budskapet. Den kan også bety mulighet for refleksjon, og ofte kan savnet av kjære mennesker som vi har mistet bli særlig stort. Både glede og savn kan forsterkes i julehøytiden.

Hilde Skjulestad, Flosta

På spørsmål om hvordan de to jentene feirer jul, er det på en ganske tradisjonell måte. Noen ganger hos besteforeldrene, enten på Stadt eller i Brekka.

Forberedelser er å bake pepperkaker og noen ganger pepperkakehus som knuses på nyttårsaften.

Det de gleder seg mest til i jula er å være sammen med familien, drikke brus og å spise god mat som kan enten være pinnekjøtt, ribbe, kalkun og selvfølgelig kaker og snop.

Så GOD JUL fra to blide jenter i Brekka.

Miriam og Sunniva Åndal (5 og 11år), Austre Moland

Salmestafetten

Av: Else Halvorsen

Fordi vi nå er i førjulstida har jeg valgt en julesang. Det er nr. 56 i salmeboka. Denne salmen har to forfattere. Det første verset er fra 1885 og kommer fra Amerika. Vers 2 og 3 har vår kjente salmedikter, forfatter og prest, Eivind Skeie, skrevet i 1979.

Det er ikke den mest brukte av salmene våre. Men det fine innholdet er lett å forstå,

og melodien synes jeg passer så godt til teksten.

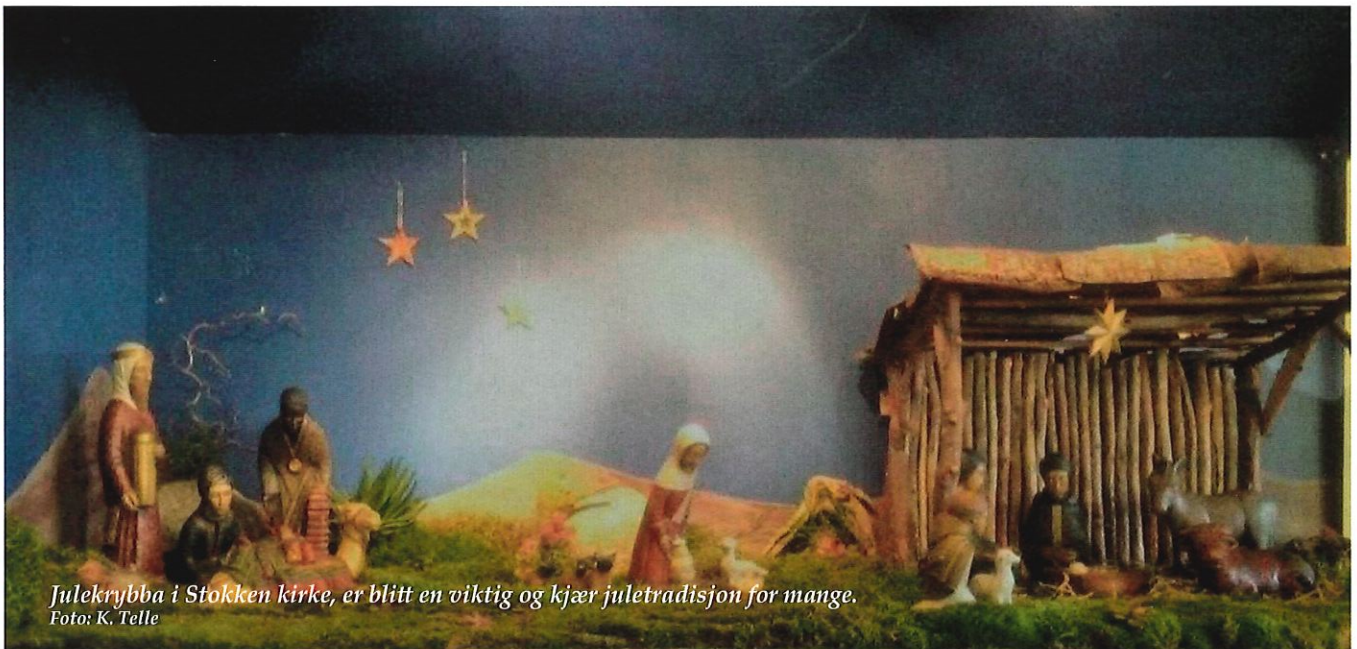
Så ønsker jeg at vi alle må få en god jul der vi lar hovedgjesten få rikelig plass blant oss.

*En krybbe var vuggen som ventet ham her,
det lille barn Jesus, vår Frelser, så kjær.
Men stjernene lyste helt inn der han lå,
det lille barn Jesus, på leie av strå.*

*Så enkelt og stille kom Gud til vår jord.
Så høyt er jeg elsket av Jesus, min bror.
Han kom fra Guds himmel, Gud selv var han lik,
men Jesus ble fattig, og jeg er blitt rik.*

*Fra krybben til korset gikk veien for deg,
slik åpnet du porten til himlen for meg.
Velsign oss, vær med oss, gi lys på vår vei,
så alle kan samles i himlen hos deg!*

Jeg sender stafettpinnen videre til Olaug Gunnarson.

Julekrybba i Stokken kirke, er blitt en viktig og kjær juletradisjon for mange.
Foto: K. Telle

Uansett om norske familier anser seg som kristne eller ei – juleevangeliet hører julen til. Det leses selvsagt alltid i kirken, men også i mange hjem.

Juleevangeliet, Luk 2,1-14:

Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskrives i manntall.

Denne første innskrivningen ble holdt mens Kvirinius var landshøvding i

Syria. Og alle dro av sted for å la seg innskrive, hver til sin by.

Josef dro da fra byen Nasaret i Galilea opp til Judea, til Davids by Betlehem, siden han var av Davids hus og ætt, for å la seg innskrive sammen med Maria, som var lovet bort til ham, og som ventet barn.

Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde, og hun fødte sin sønn, den førstefødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, for det var ikke husrom for dem.

Det var noen gjetere der i nærheten som var ute på marken og holdt nattvakt over flokken sin. Med ett sto en Herrens engel foran dem, og Herrens herlighet lyste om dem. De ble overveldet av redsel.

Men engelen sa til dem: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Messias, Herren. Og dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.»

Poesi og anfektelse

Tekst: Frode Welander

Jeg tenkte jeg skulle skrive litt om Nils Ferlin, den svenske poeten. Du vet det er han med «Får jag lemna några blommor».

Poesien klarer ofte å uttrykke noe mer enn det som står med ord og Nils Ferlin var flink til det. Det er likevel slik at diktene, som i hans virkelige liv, ofte var på den depressive siden. Men han hadde en hustru som vokter hans dør og gjorde at selv i hans mest depressive perioder kunne være produktiv.

Men hør bare hva som står på hans gravsten:

*Inte ens en grå liten fågel
som sjunger på grönan kvist
det fins på den andre sidan
och det tycker jag nog er trist.*

*Inte ens en grå liten fågel
och aldrig en björk som står vit
men den vackraste dagen som sommaren ger
har det hänt jag har lengtat dit.*

En av Ferlins vakreste dikt er «Och går jag över ängarna». I Göran Fristorps fremførelse får den en nærmest overjordisk dimensjon. Et stort antall norske artister har prøvd

seg på liknende utgivelser uten å være like vellykket og de synger den som om det gjaldt Fridtjofs kjærlighet til Rosa. Men hva slags kjærlighet dreier dette seg om? Hør:

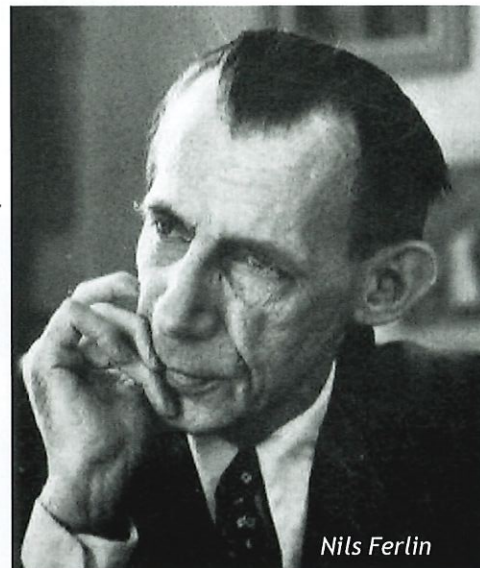
*Men går jag över engarne
där himmelen är vid
då segen mej
ty händerna är tomma,
då segen mej, i skördeskor i skördeandens tid;
vem ger mej
sitt hjärta som en blomma?*

*Vem ger mej sitt hjärta
som en glesje och en tröst,
som en doft som ville
leka mej om kinden,
at jag på mina stigar
mot forgängelse och höst
inte räds för den yttersta grinden.*

Her har Nils Ferlin etter lang tid i anfektelse tilsynelatende funnet svaret på det største spørsmålet i livet. For når vi kommer til innhøstningens dag og ser tilbake på våre liv og står der med to tomme hender; hvem gir oss da sitt hjerte så vi ikke trenger å frykte den siste grinden?

Hvem gir oss håp når alt håp er ute?

Gammeldoktoren ønsker «God Jul»
Frode Welander

Nils Ferlin

Anfektelse kan være et synonym for samvittighetskvaler, selvbekreidelse, anger. Anfektelse brukes ofte i kristen sammenheng om *sjelenød*.

Kilde: Wikipedia

KIRKENS NØDHJELP

actalliance

ET BARN ER FØDT

«Det krever en hel landsby å oppdra et barn», sier et gammelt, afrikansk ordtak. Men i møte med globale utfordringer som klimaendringer, pandemier, konflikter og ulikhet, kreves det kanskje en hel verden. En rettferdig verden. En deilig jord.

Gi en julegave som kan redde liv og forandre liv. Sammen kan vi forandre verden – for ett barn om gangen.

Vi minner allerede nå om **Fasteaksjonen** 23. mars 2021. Sett av dagen, da vil vi sammen kunne gjøre den fattige del av verden litt bedre.

Dersom du også ønsker å gi en julegave til Kirkens nødhjelp, kan du gjøre det på julaften og ellers alle dager i året.

Libanon trenger din hjelp! 5005.22.10027

Gavekonto: 1594.22.87248

Nødhjelpskonto for Koronakrisen: 5005.22.10000

Vipps: 2426

SMS med kodeord GAVE til 2426 (250,-).

Frivillige i menigheten

Moland menighet er helt avhengig av frivillig innsats - og mange stiller opp og gjør en formidabel innsats. To av eksemplene på frivillighet møter du her; Målfrid Kvåle som kirkevert og klokke ved Flosta kirke og dugnadsgjengen ved Sokken kirke.

Målfrid har vært frivillig kirkevert i 15 år:

En berikelse å være frivillig

Tekst og foto: Steinar Ostermann

Et kjent syn ved inngangen til Flosta kirke: Målfrid Kvåle ønsker velkommen til gudstjeneste

-Det er en god følelse å få lov å ønske velkommen i kirkedøra, og gi alle som kommer en personlig hilsen. De mange positive tilbakemeldingene jeg får gir meg lyst å fortsette.

Dette sier Målfrid Kvåle som har gjort en frivillig innsats i rundt 20 år. Først som utdeler av menighetsbladet, deretter som kirkevert i 15 år og klokke i ti. Medlem av menighetsrådet har hun vært i 15 år, først i gamle Flosta menighet og nå i nye Moland menighet. Nå håper hun at flere kan tenke seg å bli med som frivillig kirkevert eller klokke:

-Som kirkevert handler det om å være hyggelig og imøtekommende når folk kommer til kirka. Du står i kirkedøra

og deler ut salmebok eller program og ønsker alle velkommen. Som klokke er du forberedt på å lese dagens tekst og komme med kunngjøringer. Da er det lurt å ha lest igjennom tekstene på forhånd, slik at du kjenner tekstene. Vi skal ikke ringe med klokkene, for det er kirketjenerens oppgave, sier Målfrid.

Nå trenger vi flere kirkeverter og klokke. Hvem vil dette kunne passe for tror du?

-Jeg tenker dette vil kunne passe for alle som har en god følelse for kirka og det kirkelige fellesskapet. Det å stå i kirkedøra og ønske velkommen er veldig viktig.

Vår tidligere sogneprest, Hjalmar Bjerga, sa at det å bli møtt med en personlig hilsen, var for noen kanskje den eneste kontakten de hadde den dagen. Derfor er det så utrolig viktig at vi tilbyr dette.

Og hvis noen kunne tenke seg å bli med på dette?

-Da vil jeg si – prøv. Ta gjerne kontakt med meg eller menighetskontoret om du kan tenke deg dette. Det vil kunne være snakk om å stille opp en til tre ganger i halvåret – når det kunne passe. Vi forsøker å tilpasse den enkeltes ønsker når vi setter opp gudstjenestelista.

Hvorfor er det så viktig å få med flere frivillige?

-De frivillige, det være seg både kirkevert og klokke, er med på å utvide det kirkelige fellesskapet. Og menigheten vår er helt avhengig av disse. Derfor ønsker vi å få flere frivillige med i driften av kirkene våre. Oppgavene som kirkevert og klokke vil forhåpentligvis kunne passe for mange. Alle som ønsker å bidra er hjertelig velkomne, avslutter Målfrid.

Frivillige med innsats for Stokken kirke

Gruser opp inngangspartiet

Tekst og bilde: Steinar Ostermann

Vaktmestergruppa ved Stokken kirke er blant de mange som gjør en frivillig innsats for menigheten vår. Gjennom året har de ansvar for ytre vedlikehold av kirketilbygget, mens kvinnene tar ansvar for indre vedlikehold.

Deler av vaktmestergruppa ved Stokken kirke under dugnaden i slutten av september. Fra v: Kjartan Telle, Kjell Asbjørn Knudsen, Øyvind Abusland og Gunnar Helle Vigsnes.

mestergruppa sørget for å gruse opp inngangene med singel, både for å pynte opp og for å lette adkomsten til tilbygget.

Dette sier Øyvind Abusland, koordinator for vaktmestergruppa i Stokken.

-Gruppa utfører periodisk utvendig vedlikehold av tilbygget med faste dugnader gjennom året.

Gruppa er organisert slik at hvert av medlemmene har hovedansvar en måned for å koordinere nødvendig vedlikehold.

Dette er en fin gjeng som har gjort en stor innsats gjennom flere år.

Men vi ser gjerne at flere blir med, sier Øyvind, som ber interesserte ta kontakt med han.

-Det har lenge vært nedslitt og nedkjørt foran begge inngangene til tilbygget til Stokken kirke. Derfor har vakt-

I tillegg til vaktmestergutta finnes det blant annet en kvinnegruppe som tar ansvar for innvendig nødvendig vedlikehold som rydding og vasking av lokalene.

Støtte til vennskapsmenigheten i Eger i Ungarn

Kronerulling satt i gang til menigheten i Eger

Menighetsrådet har satt i gang en kronerulling til vår vennskapsmenighet i Eger i Ungarn. Det skulle vært et offer til dem i vår, men da var det ikke gudstjeneste på grunn av nedstengningen.

Mannsgruppen LOGG har heller ikke hatt møter siden Covid-19-viruset kom til Norge, og de pleier å samle inn penger, både til menigheten i Ungarn og kirkesenteret i Stokken. Steinar Nilsen, pensjonert prest og leder for LOGG, har nå sendt brev til dem som pleier å være med på møtene og oppfordret dem til å støtte den lille lutherske menigheten i Eger.

Det er magre kår for mange i Ungarn nå, og de trenger all den støtten de kan få!

Du kan gi en gave til bankkonto 2801 49 01703, eller på Vipps #506869 og merkes «Menigheten i Eger».

Elin Ann Øvensen, sogneprest

Fra menighetens 80 års jubileum, i pinsen 2015

Foto: Steinar Nilsen

Dåpsgudstjeneste med litt ekstra!

Tekst og foto: Elin Ann Øvensen

Ikke alle vet helt hva de blir invitert til når de skal i barnedåp.

Søndag 1. november hadde Hans Olav Nygård og Merete Stave Marcussen invitert familie og venner til barnedåp i Austre Moland kirke. Lille Olav skulle døpes, men paret hadde også flere planer.

Noen få ble innviet i idéen om at de ville gifte seg samtidig. Alt ble nøye planlagt så ikke de nærmeste skulle fatte mistanke, og bortsett fra forloverne og noen andre visste ikke søsken og foreldre om den store begivenheten.

Da familien på fem kom opp kirkegulvet spilte organisten overraskende nok bryllupsmarsjen, og Merete hadde plutselig fått på seg en hvit kjole. Og da forsto alle at Hans Olav og Merete også skulle gi hverandre det store ja den dagen.

Kirketjeneren satte fram stoler til brudeparet og deres forlovere, og så gikk alt sin gang med vielse og etter hvert dåp av Olav.

Det kom mange tårer hos noen av gjestene, og brudeparet var utrolig fornøyd med at de hadde klart å holde bryllupet hemmelig!

Gratulerer til de nygifte, til dåpsbarnet og de andre barna!

Temaretreat i Trefoldighetskirken

Lørdag 6. februar 2021 kl. 10.00—15.00

Foredrag om tilgivelse av terapeut, diakonlærer og sjelesørger

Torbord Aalen Leenderts: Tilgivelse—krav eller mulighet.

Pris kr. 250,- (inkl lunsj).

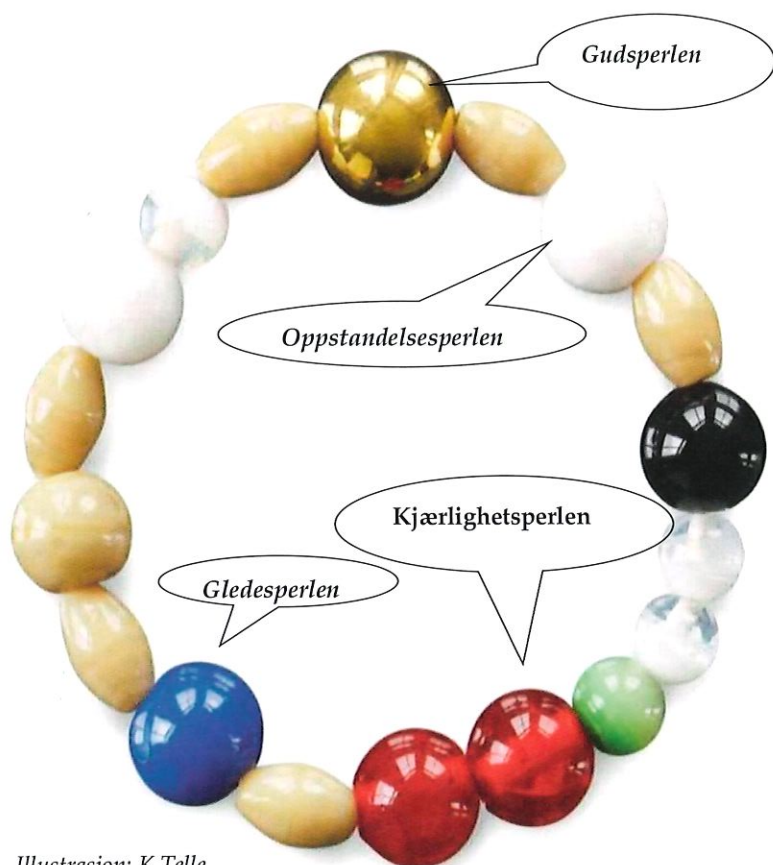
Påmelding innen 1. feb. til: rannveig.aas.olsbu@agderkirken.no tlf. 992 71 679

Betales i forkant. Vipps #107908 Temaretreat (Barbu sogn)

Arr: Barbu, Trefoldighet og Froland menigheter (Dnk)

Kristuskransen: Tema for konfirmantene i Moland menighet

Tekst: Liv Olsen Foto: Elin Ann Øvensen

Illustrasjon: K Telle

Martin Lønnebo var tidligere biskop i Sverige og han er mannen bak **Kristuskransen**, som er et pedagogisk hjelpemiddel for mennesker som ønsker å leve nær Gud. Kristuskransen består av perler i ulike farger og hver perle har sitt budskap. Perlene i Kristuskransen gir hjelp til å huske og til å konsentrere seg.

Perlekransen passer for mennesker i alle aldre og kan være en god hjelp i bønnelivet ditt.

Konfirmantene i Moland menighet har i år Kristuskransen som tema. Vi tar for oss perlene en etter en og oppfordrer ungdommen til å bruke kransen i deres hverdag. Flere av konfirmantene våre går nå rundt med Kristuskransen som armbånd, en fin ting som kan hjelpe dem til å huske at Gud er nær i deres liv.

Er du interessert i å bli nærmere kjent med Kristuskransen er det gitt ut mye litteratur om emnet.

Ser du en av konfirmantene våre med dette armbåndet, så spør dem hva perlene betyr.

Fra v.: Kaiza Moen Carlsen, Ingrid Helene G Johansen og Elise Skripeland

Menighetsweekend på Havglimt

Tekst: Liv Olsen

Foto: Elin Ann Øvensen

Helgen 4. -6. september var vi på menighetsweekend til Havglimt i Høvåg ved Lillesand.

Havglimt leirsted eies og drives av NMS (Det norske misjonsselskap), og ligger fantastisk til i havgapet utenfor Høvåg.

Det er trivelig å være på tur sammen, sånn styrkes relasjonene mellom oss og vennskapsbånd knyttes. Ikke minst er det fint å være sammen både barn, voksne og ungdom.

Programmet var ganske avslappet og vi var mye ute i

det fine været. Det ble fanget masse krabber nede i bukta, mens de som prøvde fiskestanga hadde litt mindre fiske-lykke.

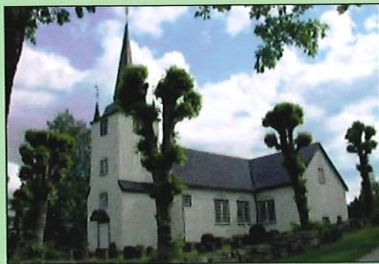
Mange hadde seg en padle- eller rotur i løpet av dagen.

På lørdag hadde vi misjonstime og på søndagen hadde vi gudstjeneste.

Vi vil gjerne gjenta dette neste år, så da er det bare å bli med!

Slekters gang til og med 1.11.2020

Austre Moland kirke

Dåp

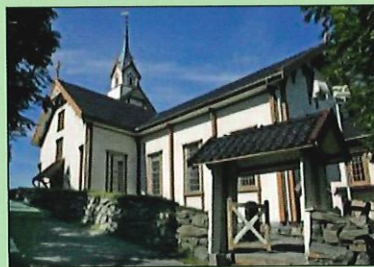
27.09.20 Vegard Foss Olimstad
10.10.20 Markus Sandland
Ulgenes
01.11.20 Olav Stave Nygård

Vigsel

10.10.20 Linn Madeleine Løndal
Sandland og
Andreas Haugland
Ulgenes
01.11.20 Merete Stave
Marcussen og
Hans Olav Nygård

Stedt til hvile

16.10.20 Alf Vehus
28.10.20 Arnt Espeland

Flosta kirke

Dåp

04.10.20 Cornelia Markhus Walle

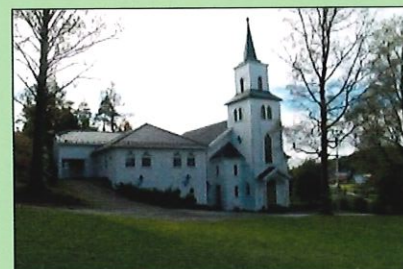
Vigsel

Kalvesund festning

12.09.20 Christina Haarberg og
Kjell Alfred Aaberg

Stedt til hvile

04.09.20 Ingebjørg Holm
09.09.20 Kimberly Knutsen
02.10.20 Ingrid Ytterdal

Stokken kirke

Dåp

20.09.20 Jens Tidemann Olsen
20.09.20 Oline Bentzen
25.10.20 Vilde Persson Monrad

Holt kirke

20.09.20 Ingrid Gåskjenn-Fone

Vigsel

19.09.20 Kaja Taraldsen og
Rune Austeid

Stedt til hvile

18.09.20 Bjørg Liane
25.09.20 Grethe Annie Stornes
25.09.20 Hilde Einarsen
02.10.20 Martha Ingegjerd Ellingsen
16.10.20 Lilly Erna Olsen

Arendal kapell

08.09.20 Britt Kørpe

Jesus sier:

«Jeg er oppstandelsen og
livet. Den som tror på
meg, skal leve om han
enn dør. Og hver den som
lever og tror på meg, skal
aldri i evighet dø. Tror
du dette?»

Joh. 11. 25-26

Trenger du å prate med noen; sjelesorg og samtale.

Av og til kan det være godt for oss alle å ha noen å snakke med, noen som tar seg tid til å lytte. Det kan være både små og store saker som opptar oss. Vi vil svært gjerne være tilgjengelige for deg!

Vi har taushetsplikt, så det som blir fortalt oss kommer ikke videre til noen andre, uten at du ønsker det. Når du ringer kommer du direkte til presten, og det er bare presten som leser eventuelt e-post du sender. Du kan derfor med frimodighet ta kontakt med en av prestene.

Du kan kontakte:

Prest Elin Ann Øvensen, tlf. 958 45 451,
e-post: elin.ann.ovensen@agderkirken.no
Vikarprest Tor Svein Langås, tlf. 993 29 314
E-post: torsveinlangaas@icloud.com

Den Norske kirke Moland sogn

Hjemmeside:

<http://www.arendal.kirken.no>

Menighetskontoret på Eydehavn er åpent:

Tirsdag til torsdag 09.00—14.00

Fredag 09.00—11.00, Tlf. 37 01 36 80

Adr.: Nesgata 13, 4810 Eydehavn

Ansatte med dir. tlf/ mobil tlf nr:

Menighetssekretær:

Inger Dose Kristiansen 37013680

E-post: moland.menighet@agderkirken.no

Sogneprest i Moland menighet:

Elin Ann Øvensen 37 01 36 81/ 958 45 451

E-post: elin.ann.ovensen@agderkirken.no

Vikarprest:

Tor Svein Langås

993 29 314

E-post: torsveinlangaas@icloud.com

Organister:

Nina Irslinger

37 01 36 83/ 990 21 728

E-post: ninairslinger1@hotmail.com

Sunniva Fowels Holberg

414 62 183

E-post: Sunniva.holberg@gmail.com

Trosopplærer:

Liv Olsen Straume

37 01 36 84/ 936 38 482

E-post: liv.straume@agderkirken.no

Kirketjenere:

Austre Moland kirke:

Gerald Ottersland

E-post: geotters@online.no

975 37 003

Stokken kirke og Flosta kirke:

Edgaras Grigonis

E-post: dokas04@gmail.com

403 21730

Menighetsbladets redaksjon:

Kjartan Telle 480 23 563

Grethe Tvede 907 94 750

Bente Brekka 470 79 998

Elin Ann Øvensen 958 45 451

Steinar Ostermann 995 77 777

E-post: menblad@gmail.com

Menighetsbladet kommer ut 4 ganger i året og det er kjærkomment med en gave til bladet.

Bruk kontonummer **2801 49 01703** til frivillig gave/abonnement.

Menighetsrådsleder:

Åge Andre Brømnes, leder

975 03 483

Kristen Bjørmyr, nestleder

469 89 930

Kirkevergens kontor:

37 01 35 80

Moland menighets konto i Sparebanken Sør: **2801 49 01703**

Vipps en gave til Moland menighet:

Vipps nr. **506869**

Vipps en gave til Moland menighetsblad:

Vipps nr. **529339**

Trykk: ATL Grafisk AS

Gave til menighetsbladet.

Pr. 10.11.20 har det kommet inn kr. 25.868,- fra 100 abonnenter, på giroen i forrige nummer.

I dette nummeret finner du en giro med mulighet til å gi en ekstra gave til trosopplæringsarbeidet i menigheten. Vi håper du vil benytte giroen.

Hjertelig takk til alle givere!

Foto: Bente Brekka

Menighetsbladet tar gjerne imot kommentarer, innspill, innlegg og synspunkter på den enkelte artikkel og på helheten av bladet.

Frist for innlevering av stoff til neste nummer er **01.02.2021**.

Menighetsbladet ønsker alle sine lesere en riktig god advent- og julefeiring.

«Han som eide krybben»

fra boken «Mitt umulige barn» av Jostein Ørum

En gang ble det lagt et nyfødt barn i krybben min. Man glemmer ikke så lett slikt.

Jeg har opplevd andre fødsler, men de har vært som de skulle være. Alltid har jeg gått urolig utenfor og ventet. Først var det mine egne barn – for en lykke! Og med tiden unte livet meg også gleden ved å se mine barns barn. Men alt dette var som det skulle være. Slik er menneskenes liv.

Dette andre barnet var det annerledes med. Noe var annerledes. Det var en fødsel som andre fødsler, men det var ikke det. Jeg vet egentlig ikke hva som var annerledes.

Da jeg ga føderom til dette barnet, skjedde det noe med meg.

Jeg hadde ikke behovd å gjøre det, men jeg er glad jeg gjorde det.

Da jeg åpnet døren for de to, åpnet jeg samtidig for noe annet, noe jeg ikke visste hva var. På en måte tror jeg at jeg åpnet opp for selve livet.

Så ble barnet født.

Da det skjedde, var jeg ikke der. Min rolle ved fødsler er å gå urolig utenfor. Men jeg fikk hjelpe til litt. Vann, varmt og kaldt. Litt nytt høy. En krybbe fikk de låne. Det var det beste jeg fant.

Barnet ble født, og jeg sovnet. Og moren la barnet sitt i min krybbe. Min krybbe. Svøpt.

Utpå morgenkvisten, da dagen rant, ble jeg vekket av lyder. Stemmer. Gjetere. Jeg hadde sett dem før. Jeg ville stanse dem. Men faren, den nyslåtte, tok dem inn. Han så ut til å bli glad.

Etterpå fortalte de meg underlige ting. En engel hadde sendt dem. Gud hadde sendt barnet. Slikt som dette fortalte de.

Det skjedde under den natten.

Det er mye jeg ikke forstår, men jeg vet i alle fall dette: En gang ble det født et barn her hos meg. Jeg hadde ikke husrom å gi dem, men et føderom. Det var kanskje ikke så fint, men det var det beste jeg hadde. En krybbe og noen halmstrå. Og livet ble lagt på visne strå.

CONRADI
BEGRAVELSESBYRÅ
ETABL 1957

Tlf. 37 04 65 95
hele døgnet

Innehavere: Tonje og
Trond Magne Teistedal

www.conradi.as

VINNE
GRAVFERD

Ledig annonseplass. Kontakt menighetskontoret.

KROVERTEN CATERING

Vi leverer til alle anledninger
Snitter, smørbrød, tapas og koldtbord
Vi arrangerer minnesamvær og selskaper
Tlf. 370 10 775 mail: post@kroverten.no
Hjemmeside: www.kroverten.no
Tangen alle 3, 4817 His

Tore Konnestad
Begravelsesbyrå

Hislihaven 26

4827 Froland Verk

Knut A. Høyer

VESKEHUSET - BOKHANDEL

Østregate 7, 4838 Arendal
Tlf. 37 00 46 60 Fax. 37 02 81 88
E-post: post@hoyerbok.no

Størst på kristen litteratur og musikk
gjennom 80 år

KIWI mini
pris

SALTRØD

ÅPNINGSTIDER:

MANDAG – LØRDAG
07.00 – 23.00

SØNDAG
10.00 – 20.00

TLF. 370 88 435

ARENDAL

CENTRALGT. 12
4836 ARENDAL

DYREKLINIKK

Tel. 370 24 805

Kontortider: Man-Torsdag 08.00 - 11.00 og 16.00 - 17.00

Fredag 08.00 - 11.00 Lørdag 10.00 - 12.00

Timeavtaler: Man-Fredag 11.30 - 15.00

DALEN

**MISJONS-
HUS**

Dalen Misjonshus er stedet for mange flotte aktiviteter gjennom hele uken. Den største brukeren er Dalen Barnehage hvor mange barn og voksne har sine daglige aktiviteter.

Huset er svært godt tilrettelagt for diverse arrange-

menter med fine lokaler, moderne teknisk utstyr og et nyoppusset og godt utstyrt kjøkken. Huset leies ofte ut til både private arrangementer og øvrige foreninger/ lag. Dersom du ønsker å leie dette flotte lokalet til små eller store arrangementer så er det bare å ta kontakt med Anders Møller på tlf.

APOTEK 1 SALTRØD
TILBYR UTKJØRING AV VARER
som stomiutstyr, næringsdrikker
og inkontinensutstyr hjem til deg.

+ APOTEK 1

Vår kunnskap • din trygghet

Kontakt oss på tlf.: 37 06 11 50 for avtale

**Andreassen &
Aastveit A.S.**

ELEKTRO INSTALLASJONSFORRETNING

EL-PROFFEN

Osedalen, 4820 Froland

Tlf: 37 03 86 87 • Fax 37 03 72 10 • E-post a.aa@online.no

Dalen Barnehage

Advokat Ole J. Devold
**Pb. 141, 4902 Tvede-
strand**

Tlf: 371 96 720

Epost:

ole@advokatdevold.no

Siring AS

Skrivesmurfen
Ragni Maria Hafsten

Syver Kristiansens vei 13, 4810 Eydehavn
Telefon: 37 08 66 48 mobil: 95 80 92 72
E-post: ragni@skrivesmurfen.no
Min hjemmeside: www.skrivesmurfen.no

Kryssordforfatter.
Skriver sanger, taler m.m.
Org.nr: 985 298 750

ALT I BYGG
Tlf. 370 31 666
www.alt-ibygg.no

Stormo
 Nordsjø Idé&Design
37 00 56 56

Vi bygger grønt.
Anleggsgartnermester
Tom E. Lundberg
Mobil 909 49 059

RØRLEGGER HALVORSEN
AUTORISERT RØRLEGGER OG RØRHANDEL
Myrenevein 21, 4847 Arendal
Tlf. 370 09 888

Brannforebyggende el kontroll i bolig
- Gir økt trygghet for familien. Vi er godkjent av Det Norske Veritas

HISØY ELEKTRO
Tlf: 370 10730
- Elektrikeren fra Hisøy -

HAGEARBEID - GRAVING - LEVERING AV PUKK, JORD OG SAND

Døgnåpen selvbetjent eggutsalg

Brømnes Toppen
Gård og bygdeservice

"Mi bønder ordner det meste!"
Ring Espen på 932 80 427
eller sjekk ut bromnestoppen.no

BYGGPARTNERE

Byggeplaner? Sjekk ut byggpartnere.no eller kontakt Nils Kristian Goderstad på tlf 459 03 075 eller John Peder Johnsen på tlf 900 96 594

Byggpartnere er en del av:

MESTERHUS
- det blir som avtalt

Hos oss får du: Faglig betjening - Ro i sinnet - Stort utvalg - Høy kvalitet - Inspirasjon - Gode råd.

GRAVMINNER
Vakkert – varig – verdig

Lokalt steinhoggeri med tradisjoner. Vi ordner alt vedrørende gravstedet.

Fevik Steinindustri AS

Tlf. 370 47 231 Mob. 975 92 000 - post@fevikstein.no
Mandag-fredag 7-16. Torsdag 7-18.

Velkommen til din egen butikk

Coop extra

Telefon: 370 30 221
4810 Eydehavn

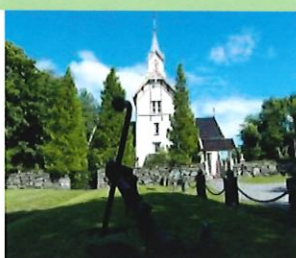
Åpent: 07.00 – 23.00
Lørdag: 08.00 – 21.00

Alt innen metallgjenvinnig og salg av stål!

LONGUM

STÅL

tlf: 370 32 030 mob: 970 32 030

Gudstjenester Moland menighet vinteren 2020/21

Kirke/sted	Dag	Dato	Kl.	Gudstjeneste	Prest
Desember					
Flosta kirke	Søndag	06.12.2020	11:00	Gudstjeneste	Elin Ann Øvensen
Stokken kirke	Søndag	06.12.2020	17:00	Julekonsert	Elin Ann Øvensen
Austre Moland kirke	Søndag	13.12.2020	11:00	Gudstjeneste	Elin Ann Øvensen
Flosta kirke	Søndag	13.12.2020	17:00	Julekonsert	Liv Olsen Straume
Austre Moland kirke	Søndag	20.12.2020	17:00	Julekonsert	Tor Svein Langås
Saltrød bo- og omsorgssenter	Torsdag	24.12.2020	11:00	Gudstjeneste	Liv Olsen Straume
Austre Moland kirke	Torsdag	24.12.2020	*	Gudstjeneste	*Følg med på kunngjøringer i avis, på Facebook og på vår hjemmeside ang. julaftensgudstjenestene
Stokken kirke	Torsdag	24.12.2020	*	Gudstjeneste	
Flosta kirke	Torsdag	24.12.2020	*	Gudstjeneste	
Austre Moland kirke	Fredag	25.12.2020	12:00	Gudstjeneste	Elin Ann Øvensen
Stokken kirke	Søndag	27.12.2020	11:00	Gudstjeneste	Elin Ann Øvensen
Januar					
Flosta kirke	Fredag	01.01.2021	12:00	Gudstjeneste	Elin Ann Øvensen
Austre Moland kirke	Søndag	03.01.2021	11:00	Hellige 3 konger (familiegudstj.)	Elin Ann Øvensen, Liv Olsen Straume
Stokken kirke	Søndag	10.01.2021	11:00	Innsettelsesgudstjeneste	Elin Ann Øvensen, Arngeir Langås
Stokken kirke	Torsdag	14.01.2021	16:30	Barnegudstjeneste (kun inviterte)	Elin Ann Øvensen, Liv Olsen Straume, Arngeir Langås
Austre Moland kirke	Søndag	17.01.2021	11:00	Gudstjeneste	Arngeir Langås
Flosta kirke	Søndag	24.01.2021	11:00	Gudstjeneste	Elin Ann Øvensen
Stokken kirke	Søndag	24.01.2021	18:00	Gudstjeneste	Elin Ann Øvensen
Filadelfia Eydehavn	Søndag	31.01.2021	17:00	Familiegudstjeneste, bibeldagen	Elin Ann Øvensen, Liv Olsen Straume, Arngeir Langås
Februar					
Stokken kirke	Søndag	07.02.2021	11:00	Gudstjeneste	Arngeir Langås
Flosta kirke	Søndag	07.02.2021	18:00	Tomasmesse	Arngeir Langås, Liv Olsen Straume
Austre Moland kirke	Søndag	14.02.2021	11:00	Karnevalsgudstjeneste	Elin Ann Øvensen, Liv Olsen Straume, Arngeir Langås
Stokken kirke	Onsdag	17.02.2021	19:00	Askeonsdagsgudstjeneste	Elin Ann Øvensen
Stokken kirke	Søndag	21.02.2021	11:00	Gudstjeneste	Elin Ann Øvensen
Austre Moland kirke	Søndag	28.02.2021	11:00	Gudstjeneste	Arngeir Langås
Mars					
Trefoldighetskirken	Søndag	07.03.2021	11:00	Prostigudstjeneste	Elin Ann Øvensen, Arngeir Langås
Stokken kirke	Fredag	12.03.2021	19:00	Gudstjeneste m/årsfest	Elin Ann Øvensen, Arngeir Langås
Stokken kirke	Søndag	14.03.2021	11:00	Tårnagentgudstjeneste	Liv Olsen Straume, Elin Ann Øvensen
Dalen misjonshus	Søndag	21.03.2021	11:00	Messe for alle	Liv Olsen Straume, Elin Ann Øvensen, Arngeir Langås
Flosta kirke	Søndag	21.03.2021	18:00	Kveldsgudstjeneste	Elin Ann Øvensen
Stokken kirke	Lørdag	27.03.2021	21:30	Earth Hour, konsert	
Flosta kirke	Søndag	28.03.2021	11:00	Palmesøndag (familiegudstj.)	Arngeir Langås

Velkommen til gudstjenestene.
Gudstjenestene annonseres i Agderposten hver fredag.
Forbehold om endringer.